

ÅBÄCKSHOLMSKURIREN

Nummer 14

17 december 2001

Årgång 4

Docenten i historia

Kalle Bäck

föreläser i ämnet:

Byn och gården före laga skiftet

Vi får en medryckande och intressant inblick i hur landsbygdens folk levde före den stora jordbruksreform som totalt omdanade det svenska landskapet.

Valdemarsviks församlingshem
tisdagen 12 mars kl. 19.00

Fri entré – kaffeservering

Visste Du att...

1925.09.04. "Gamla gymnastiken" invigs.

1945.12.00. Grännaspaviljongen vid idrottsplatsen invigs. Den hade förut legat några meter därifrån och alldeles utmed löparbanorna. Nu har den även blivit lite större.

1962.06.27. Spånskivefabriken invigs.

1976.05.28. "Hagmanshuset" på Järnvägsgatan blir lågornas rov på kvällen.

1980.11.24. Gamla Göta Lantmäns silo vid Sandvik brinner ned på kvällen.

Kulturarv Östergötland

Föreläsningen den 18 oktober lockade endast 27 åhörare. Den absolut sämsta siffran hittills i vår serie föreläsningar. De som inte var där gick faktiskt miste om en intressant och tankeväckande information. Nästa gång lär det dock bli betydligt fler. Kalle Bäck är ju ett säkert kort. Redaktören av denna skrift gissar över 100 besökare.

Medlemsantalet

Efter två påminnelser var det 17 som inte betalade årsavgiften, vilket innebär att vi idag är totalt 279 medlemmar. Av dessa är 155 kvinnor och följaktligen finns 124 män i registret.

Årets julmarknad

Sjutton utställare, kaffeservering och lotterier. Det var vad som erbjöds de 306 betalande som besökte Åbäcksholm 1-2 december. Antalet betalande besökare var tolv mindre än ifjol. Men ändå får man nog vara nöjd, då det ju numera hålls julmarknader överallt och alltid.

Styrelsen önskar alla medlemmar med familjer en...

God jul och gott nytt år!

Tomten.

Midvinternattens köld är hård,
stjärnorna gnistra och glimma.
Alla sova i enslig gård
djupt under midnattstimma.
Månen vandrar sin tysta ban,
snön lyser vit på fur och gran,
snön lyser vit på taken.
Endast tomten är vaken.

Står där så grå vid lad'gårdsdörr,
grå mot den vita driva,
tittar som många vintrar förr
upp emot måneus skiva,
tittar mot skogen, där gran och fur
dra kring gården sin dunkla mur,
grubblar, fast ej det lär båta,
över en underlig gåta.

För sin hand genom skägg och hår,
skakar huvud och hätta —
»Nej, den gåtan är allt för svår,
nej, jag gissar ej detta» —
slår, som han plägar, inom kort
slika spörjande tankar bort,
går att ordna och pyssla,
går att sköta sin syssla.

Går till visthus och redskapshus,
känner på alla låsen —
korna drömma vid månens ljus
sommardrömmar i båsen;
glömsk av sele och pisk och töm,
Pälle i stallet har ock en dröm:
krubban, han lutar över,
fylls av doftande klöver.

Går till stängslet för lamm och får,
ser, hur de sova där inne;
går till hönsen, där tuppen står
stolt på sin högsta pinne;
Karo i hundbots halm mår gott,
vaknar och viftar svansen smått.
Karo sin tomte känner,
de äro goda vänner.

Tomten smyger sig sist att se
husbondfolket det kära,
länge och väl han märkt, att de
hålla hans flit i ära;
barnens kammar han sen på tå
nalkas att se de söta små,
ingen må det förtycka:
det är hans största lycka.

Så har han sett dem, far och son,
ren genom många leder
slumra som barn; men varifrån
kommo de väl hit neder?
Släkte följde på släkte snart,
blomstrade, åldrades, gick — men vart?
Gåtan, som icke låter
gissa sig, kom så åter.

Tomten vandrar till ladans loft,
där har han bo och fäste
högt på skullen i höets doft
nära vid svalans näste;
nu är väl svalans boning tom,
men till våren med blad och blom
kommer hon nog tillbaka,
följd av sin näpna maka.

Då har hon alltid att kvittra om
månget ett färde minne,
intet likväl om gåtan, som
rör sig i tomtens sinne.
Genom en springa i ladans vägg
lyser månen på gubbens skägg,
strimman på skägget blänker,
tomten grubblar och tänker.

Tyst är skogen och nejden all,
livet där ute är fruset,
blott från fjärran av forsens fall
höres helt sakta bruset.
Tomten lyssnar och halvt i dröm
tycker sig höra tidens ström,
undrar, varthän den skall fara,
undrar, var källan må vara.

Midvinternattens köld är hård,
stjärnorna gnistra och glimma.
Alla sova i enslig gård
gott intill morgentimma.
Månen sänker sin tysta ban,
snön lyser vit på fur och gran,
snön lyser vit på taken.
Endast tomten är vaken.